

NEW YORK PUBLIC LIBRARY  
DIV. 8  
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231  
NEW YORK 17, N.Y.

REC'D OCT 19 1971

# V I E N Y B Ė

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

85 M. 13 N.

192 Highland Boulevard  
Brooklyn, N. Y. 11207

1971 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 3 D.

Telefonas:  
Applegate 7-7257

KAINA 30 C.

## Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos 1529 m. Statutas

I Santaros-Šviesos Federacijos 18-tąjį suvažiavimą, kuris įvyko š. m. rugsėjo 8 - 12 d., Tabor Farmoje, Sodus, Michigan buvo atvežtas, dar rinkoj nepasirodęs, Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos 1529 Metų Statutas, išleistas Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondo. Statutą į lietuvių kalbą vertė Jonė Develikė. Vertimą spaudai parengė, išangą ir žodinėlį parašė bei bibliografiją sudarė Aleksandras Plateris.

Statuto išangos pradžioje pareiškama:

**RAŠYTI EJI ĮSTATYMAI ŠVIESIAUSIOJO PONO ŽYGMANTO, IŠ DIEVO MALONĖS LENKIJOS KARALIAUS, DIDŽIOJO LIETUVOS, RUSŲ, PRUSŲ, ŽEMAIČIŲ, MAZOVIJOS IR KITŲ KUNIGAİKŠČIO, SUTEIKTI, VALSTYBEI, DIDŽIAJAI LIETUVOS, RUSŲ, ŽEMAIČIŲ IR KITŲ KUNIGAİKŠTJAI.**

Be išangos Pirmasis Lietuvos Statutas turi tryliką skyrių, skyriai sudėti iš straipsnių, kurių skaičius skyriuose įvairuoja. Pagal Develikės priimtą numeravimo metodą Pirmajame Statute yra iš viso 243 straipsniai.

Kaip Statutas augo ir vystėsi, matyti iš to, kad 1566 metų Antrasis Statutas turi 14 skyrių ir 368 straipsnius, o galutinis, Trečiasis, 1588 m. Statutas turi 14 skyrių ir 488 straipsnius.

Aleksandro Platerio aprašyme 1529 m. Lietuvos Statuto vertimo į lietuvių kalbą yra vertingų žinių bei reikšmingų apibendrinimų. Ten sakoma, kad nėra tikrai žinoma, kas parėngė pirmąjį Statuto tekstą. Istorikų nuomone jis buvo parengtas valstybės kanceliarijoje, kuriai tuomet vadovavo kancleris Albertas Goštautas.

Statuto išangoje pabrėžiama, kad Statutą valdovas "iš savo malonės, kilnumo ir dosnumo" suteikias Lietuvos gyventojams, tiek Rojos, tiek graikų apeigų krikščionims. Statuto straipsniai suredaguoti pirmuoju asmeniu, kur valdovas pats pareiškia savo valią savo ir savo įpėdinių vardu. Daugelis straipsnių prasideda žodžiais "taip pat nustatome" ar "taip pat norime". Tokiu būdu vienintelis formalus Statuto šaltinis buvo valdovo valia ir, nepaisant kokios įtakos paveikė valdovą leisti Pirmąjį

statutą, tekstas Statutą pavaizduoja kaip spontanišką paties valdovo valios aktą.

Nepaisant kai kurių Pirmojo Statuto netobulumų, jis yra svarbus ir vertingas ypač tuo, kad tai buvo pirmas bandymas sukodifikuoti Lietuvos teisę, o jį išleisdamas, teisės kūrybos darbas nebuvo nutrauktas, bet buvo tęsiamas dar keletą dešimtmečių. Pirmoji, Antroji ir Trečioji Statuto redakcija, paėmus drauge, sudaro vieną įdomiausių Europos teisės istorijos puslapių, tik, deja, mažai težinoma Vakarų Europoje ir Amerikoje. Bet jau vidurio ir rytų Europos tautų mokslininkai iš seno yra Statutu domėjęsi. Statuto vertę geriausiai pabrėžia tai, kad daugumas tyrinėtojų nori Statuto turinį priskirti kiekvienas savo tautai. Lenkų mokslininkai linkę laikyti Statutą lenkų teisės paminklu, rusų mokslininkai - rusų teisės, ukrainiečiai ir čekai irgi priskiria Statutą savo tautoms.

Pirmojo Lietuvos Statuto rengėjų tikslas buvo ne naują teisę kurti, bet senąją užfiksuoti, ir atrodytu, kad pačioje Didžiojoje Lietuvos Kunigaikštijoje buvo galima rasti nemaža teisinės medžiagos, nesistengiant skolinti užsienio teisės.

Visos trys Statuto redakcijos buvo parengtos Lietuvos valstybinių organų ir taikomos visiems Lietuvos gyventojams, tad pirmiausia Statutą reikia laikyti Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos valstybingumo paminklu, kuriuo turime didžiulis. Nesuklysimė pasakę, kad šalia IV a. Justinijono kodekso ir įvairių XVIII ir XIX a. Europos valstybių teisyne, Lietuvos Statutas buvo vienas tobuliausių, geriausiai parėngtų teisyne Europoje. Tos kitos negausios valstybės, kurios savo teisę kodifikavo tuo laikotarpiu, dažniausiai ribojosi vienkartiniais įstatymų leidybos aktais, o Lietuvoje teisinė kūryba ėjo, su pertraukomis, septyniadesimt metų su viršum. Statuto atsiradimą tenka sieti su bendru kūrybiniu pakilimu, pasireiškusiu Lietuvoje XVI a. būvyje.

Deveikė nėra pirmoji išvertusi 1529 m. Statutą į lietuvių kalbą. Dar 1909 m. pasirodė Jono Šliūpo vertimas, paremtas lenkišku T. Czackio parėngtu tekstu ir komentarais, išėjusiais 1800-01 m. Šliūpo vertimas duoda gana nepilną tekstą: kai kurie

Tęsiama 7 psl.



LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS INSTITUTAS VILNIUJE

K. Vitalijaus nuotr.

## TRUMPAI APIE VISKĄ

Maskvoje rugpiūčio 3 d. pasibaigusiam 7-me tarptautiniame kino festivalyje buvo paskelbti filmų apdovanojimai.

JAV-bės šių metų kino festivalyje oficialiai nedalyvavo.

Aukso prizus gavo italų, japonų ir Tar. S-gos filmai. Specialus prizas buvo paskirtas, be kitų, ir Rytų Vokietijoje pagamintam filmui apie ispanų menininką Goya bei atžymėtas to filmo svarbiausias vaidmuo, atitekęs lietuviui aktorui, Panevėžio J. Miltinio teatro dalyviui - Donatui Banioniui apie kurį Vienybėje esame anksčiau daug rašę. Dabar jis vaidina veikale The Red Tent, kuris rodomas Music Hall, New Yorke.

Apie Brazinskių likimą Paryžiaus dienraštyje Le Figaro savaitinėje laidoje vadinamoje Selection Hebdomadaire rašoma, kad lietuvis su sūnum nukreipėtaribinį lėktuvą į Turkiją pernai spalio mėn., nužudę palydovę ir sužeidę piloto pavaduotoją bus teisiami kaip kriminalista. Esą Istantulo baudžiamųjų bylų teis-

mas nutarė Brazinskus suimti ir bausti kaip kriminalistus.

Paryžiaus dienraštis, tačiau, pastebi, kad kai lietuvius teis kaip kriminalistus. Kitus du studentus, vėliau įvykdžiusius kito lėktuvo nukreipimą, telaiiko politiniais pabėgėliais ir jų lėktuvo nukreipimą pavadino politiniu. Baigia teigdamas, jog šie studentai iš Turkijos jau išvykę ir atsidadę JAV. Tai esanti neilygė.

Tar. S-ga San Francisco, Cal. užpirko Presidio, gražiausioj miesto daly keturių aukštų už \$250,000 nama, kuriame įsteigs Tar. S-gos generalinį konsulatą. Konsulu paskirtas Aleksander Zinčiuk.

Romanija, manoma, tarpininkaujanti Kinijos - JAV santykius gerinti. Tarybų S-ga prie Romanijos rubežiaus manevrų neruošia. Vakarą diplomatai tvirtina, kad Kinija garantuojanti Romanijai nepriklausomybę, kad būtų daugiau nepriklausoma nuo Tarybų S-gos.

1886 VIENYBĖ 1971

OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD  
was established in 1886 by Juozas J. Paukštas in Plymouth,  
Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the  
Post Office in Brooklyn, N. Y. 11201.

VIENYBĖ co-owners are: Valerie Tysliava and Joseph N.  
Tysliava. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava, Ann  
Vaivada and Jonas Valaitis. Editor: Jonas Valaitis, Managing  
Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas;  
English Editor: Demie Jonaitis; Contributing Editors: Prane  
Lapiene, Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Za-  
latorius.

SUBSCRIPTION RATES: \$7.00 for one year. Advertising rates  
on application. All rights reserved and no part of this new-  
paper may be reproduced without the consent of the Publishers.  
Editorial and Administrative Offices located at 192 Highland  
Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Tel.: APplegate 7-7257.

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS



Kad buvę "dypukai" pavorio "senaisiais" Ameri-  
kos lietuviais, kaip daugeliu atvejų jau matome,  
niekas geriau neįrodo jų noro eiti senųjų keliais ir  
keist atsivežtąsias nuotaikas. Po 1945 metų jų  
trisdešimtis tūkstančių į Ameriką įleistų nuotaikos  
buvo, būk jie į čia atsigabenę Lietuvos saulę ir dan-  
gų, tautą, nepriklausomą valstybę, josios partijas,  
visą tautinę kultūrą, meną, Lietuvoje palikdami, be  
vėversėlių, - dykrą ir tuštumą.

Pavyzdžiui, atsivežtosios jų politinės viršūnės,  
jusdamos, kad neva iš Lietuvos atsivežtosios parti-  
jos ir senųjų Amerikos lietuvių srovės jau pasidarė  
tartum gyvi nabašnikai, - svarsto sudaryti ALTO,  
VLiko ir Bendruomenės bendrą komitetą - "peiliais  
gyvenusių" senųjų Amerikos lietuvių Tarybų Egze-  
kutyvio Komiteto įpėdinį. . .

\* \* \* \*

Naujieji katalikai ir nekatalikai rimtai susirūpi-  
no grįžti prie senųjų Amerikos lietuvių spaudoje  
šiaip taip įsigyvenusių gana žmoniškos pakantos  
kitų minčiai nuotaikų, atsikratant "dypukiško" pa-  
triotinio ekstremizmo, kuris iš visuomenės dilgina  
kritingą ir šviežią mintį, tiek būtiną bet kokios vi-  
suomenės sveikatai. Taigi, nori grįžti prie senųjų  
Amerikos lietuvių tradicijos - truks-plyš, nežifir-  
rint kaip sunku, - finansiniai remti lietuvių, spaudą!  
Jau įsitikino, kad spauda yra tikroji lietuviybės  
palaikytoja Amerikoje, nes ji rodo tautos gaivumo  
ženklą.

Vienybės "trečiasis frontas" nugalėjo visus  
ekstremistinius "bičiulius" ir kitokius frontus ir  
iškovojo santiesnį, o tuo patim ir sveikesnį -  
išeivio lietuvių santykiavimą su lietuviu Lietuvoje,  
kuris ne tik tautą neša į istorinę ateitį, bet dar par-  
rūpina daug ko gaivinti tautinę dvasią ir išeiviuose.

\* \* \* \*

"Oficialiųjų" tautininkų sąjungos pirmininkas,  
štai, įsakinėja nariams nebekaišioti nosies kitur  
visuomenėje, bet sugūžti savo sąjungoje. Tuo  
pasuka senųjų Amerikos lietuvių dr. Drangelio  
"Geriausia dirbti Sandaroje" šūku, kuris il-  
gainiui neišvengiamai pasidarė: "Geriausia šausti  
Sandaroje. . .

Sąmoningo amerikiečio lietuvių pareiga yra  
"vienybiskai": neįsitraukti į siaurus rėmus ar kie-  
takaktišką kiautą, bet vienybiskai-kudirkiskai, net  
sakysime, bendruomeniskai, eiti plačiu - lietuvių  
vienyti ir išlaikyti keliu.

Tęsiama 3 psl.

Girnakallis

## IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

### LAIKO DVASIA IR MES

Naujaisiais amžiais vis greitėjan-  
čiais tempais grūva tie ideologiniai  
pagrindai, kuriais žmonija išgyveno  
daugelį amžių. Vargas tam, kas šio  
vyksmo nepastebi ar nesupranta.

Ypač kenčia religijos, kurių egzis-  
tencija tik ir remiasi ideologijomis.  
Labiausiai šio vyksmo paleista krikš-  
čionybė, o iš visų krikščionybės šakų -  
katalikybė. Jau vien iš čia užtenka pa-  
grindo išvadai, kad katalikybė yra tarp  
visų religinių tvirtovių ir stipriausia  
ir reikšmingiausia.

Po reformacijos į daugiau ar ma-  
žiau ramų gyvenimą perėjo ir protes-  
tantizmas ir katalikybė. Protestantai  
taip įsižiūrėjo į Šventąjį Raštą, kad  
per mažai domėjosi daugybe kitų atsi-  
randančių neblogų ir reikšmingų knygų.  
Gi katalikai iš pačių konservatyviausių  
dvasiškių turėjo kardinolus, o kardi-  
nolai popiežiais iš savo tarpo rinko  
pačius konservatyviausius. Didelė  
propagandinė mašina nesunkiai įrody-  
davo, kad į katalikų Bažnyčios kuni-  
gaikščius, būk patenka tik tobuli žmo-  
nės: šventi, išmintingi, gailėtingi ir  
t. t. ir šios "vertybės" lyg ir amžinai  
ruošėsi žmoniją vesti vaškinių žvakų  
šviesoje pasakojimais apie akmens  
amžiaus išminčius ir mitus.

Salia šio "amžino" sustingimo nuo  
renesanso laikų vyksta judėjimas, vis  
greitėjančiais tempais žmonija pra-  
turtėja minties, kūrybos ir technikos  
laimėjimais.

Pvz. Lietuvoje apie kokius 1930 me-  
tus buvo galimybė gimnazistui nesunkiai  
išrūkti iš gimnazijos už susižavė-  
jimą gyvybės evoliucija, už susižavė-  
jimą mintimi siekti naujų visuomeninio  
gyvenimo formų ir pn. Tokių tenden-  
cijų, užsidarius langines gintis nuo  
šviesos, visame krikščioniškajame  
pasaulyje buvo gausu. Buvo laukta la-  
bai liūdnų ir drauge labai komiškų lai-  
kų, kai persenusios ideologijos ir įpro-  
čių tvirtovės nepajėgs apsiginti nuo  
naujųjų laikų dvasios. Visoki socia-  
lizmai, fašizmai, komunizmai, tarp  
kitko, žmoniją pripratino be nuostabos  
žiūrėti į lauzus, kuriuose senos gyve-  
nimo formos virsta pelenais ir dūmais.

Naujųjų laikų žmonės, ne tai kad ne-  
vertintų dvasinio pasaulio, ne tai kad  
neigtų net negamtinių pasaulių buvimą -  
naujųjų laikų žmogus tiesiog bodisi  
mokymais apie kažkokias neapčiuopia-  
mas vertybes. Vietoj meditacijų apie  
amžinąsias vertybes šių laikų žmogus  
studijuoja, kaip pasigaminti kuo geres-  
nę mašiną, išmanyti apie motorus, o  
angelus ir velnius palieka jų pačių li-  
kimui. Atrodo, pragare labai pakilo  
bedarbių procentas, nes daugybė velnių  
neteko darbo ir toliau žmonių nebegun-  
do. . . O tarp žmonių visokios meta-  
fizikos ne tiek suseno, kiek išminčiai  
palinko į trafaretus.

Naujųjų laikų žmogus pakankamai  
subrendo ir savo būties pagrindžia mi-  
tologijomis, bet taip pat dar tiek nesu-  
brendo, kad apie gan aiškiai jaučiamą  
Visatos Valdovą galėtų suvokti ką nors  
konkretesnio. Žmogus pasimetė.

Ne tik jaunimo neapkarpyti gaurai ir  
apleistos barzdos šlandien liudija kaž-  
ką naują ateinant. Greičiausiai istori-  
jos scenoje pasibaigė vienas vaidini-  
mas. Prasidės naujas. Keičiasi žmo-  
gus, jo pažiūros į tiesą, gėri ir grožį.  
Ir tik kaip šių keitimų pasėka atsi-  
randa nauji menai bei mokslai ar toki  
gausūs žmonijos lobų pertvarkymai.

Į istorijos sceną atėjo ir dar tebea-  
teina naujos tautos, persitvarkiusios  
váltstybės, rasės ir t. t. Į žmonijos  
kultūrą ir tie naujieji atneša savo  
kraiti.

Tarp besireiškiančiųjų jėgų yra di-  
dell ir nesuderinami prieštaravimai.  
Daug kas bus sumindžiota būsimų kon-  
fliktų metu. O yra žymių, kad ateity  
žmonijos gyvenimą sudramatins ligi  
šiol negirdėtos problemos: per didelis  
žmonių žemėje padaugėjimas, žemės,  
oro bei vandens užteršimas ir kita.

Lietuvių tauta pasaulio scenoje yra  
labai smulkus ir nereikšmingas artis-  
tas. Net ir pačios didžiosios galybės  
nėra pajėgios kreipti įvykius savo no-  
rima kryptimi, o ką bekalbėti apie lie-  
tuvius! Kuo toliau, tuo mažėja gali-  
metų padėtį. Kiek naivu tikėti dabar-  
tinės padėties amžinumu. Tuo tarpu  
ten skubiai auklėjami žmonės su  
mums neįprastu naujų idėjų verty-  
bių supratimu. Socialinė ir ekonominė  
tų žmonių gyvenimo bazė mums Vaka-  
ruose jau dabar nepažįstama.

Mūsų svaičiojimai apie senas ir su  
šios dienos realybe nieko bendra netu-  
rinčias etnografines sienas yra ver-  
tingi nebent tuo, kad parodo, jog patys  
svaičiotojai tėra kažkas liguisto.

Mūsų veiksnų veikla man visai ne-  
patinka. Nepatinka ne dėl to, kad  
veiksniuose nėra mano gimnazių, ir  
ne dėl to, kad tie žmonės nepakanka-  
mai stori ar ploni. Jie į vadus netin-  
ka (ir visiškai netinka!) jau vien todėl,  
kad iš jų veiklos matyti tik - prieš kel-  
lis dešimtmečius buvusios politinės si-  
tuacijos ilgesys, kuris vargu ką ben-  
dro beturi su lietuvių tautos uždavi-  
niais ir siekimais.

Labai juokinga, kad atsiranda tokių  
praetities ilgesio kankinių, kur pasi-  
genda išeivijos lietuvių mokyklose  
"patriotinio švietimo". Esą, nei li-  
tuanistinės mokyklos, nei tėvai "neį-  
diegia mūsų jaunijoje kartoje meilės  
Lietuvai ir kovos dvasios žygiui už  
Lietuvos laisvę. . ." (Dirva, š. m.  
Nr. 60). Vadinasi, dar atsiranda žmo-  
geliukų, kurie gaisina laiką su savis-  
komis "švietimo reformų" mintimis.  
Esą, mes tik turime pasistengti, o  
tikrai išauginsime savo jaunąją kartą  
su 1945 metų pažiūromis. Esą, tu pa-  
žiūrų nepajėgs sugriauti jokios pikto-  
sios galybės: nei šių laikų dvasia, nei  
paties jaunimo troškimas tikrinti fak-  
tus.

Tikrovė, tačiau, yra, kad tėvų ir li-  
tuanistinių mokyklų dėka, be dabar  
siūlomo "patriotinio švietimo", išei-  
vijoje turime labai vertingų jaunų in-  
tektualų, kurie savo išsimokslinimą  
sujungę su didele meile Lietuvai.  
Prieš kokį dešimtį ar penkiolika metų  
baigusi lituanistinę mokyklą lietuvaite,  
dabar jau mama, į tą pačią mokyklą  
jau veda savo vaikus, ir tie vaikai lie-  
tuviškai jau apmokyti. Nereikia šiems  
žmonėms nuo tėvynės pasilgimo su-  
rūdijusių patarimų, nereikia ir "pa-  
triotinio švietimo" programų išmin-  
ties. O reikia? Reikia labai daug.  
Pirmoj eilėj reikia, kad mūsų išeivi-  
joje, tiek tarp seneliukų, tiek tarp jau-  
nimo, būtų kuo mažesnis iš lietuvių  
bendruomenės nutrupėjimas. O antroj  
eilėj - ne gražių žodžių žaidimu, o  
konkrečiai atekite tėvams ir mokyk-  
loms į pagalbą.

● Kauno Jėzuitų gimnazija 1955 m.  
Pavadinta Adomo Mickevičiaus vardu.  
Ją baigiantieji kasmet turi, atsiimdami  
diplomus, ant stalo padėti po rau-  
doną rožę, nes tą gėlę poetas mylė-  
jęs. Jis čia gyveno ir dėstė 1819 -  
1823 metais.

● Išeivijoje esama 550 lietuvių kunigų,  
kurių Amerikoje gyvena 449, Kanado-  
je 25, Vakarų Europoj 25, Pietų Ame-  
rikoj 7. Lietuviškų parapijų svetur te-  
beesama dar 139.

# STEBĖTOJO PASTABOS

● Algirdas Budreckas sprendžia, kad kai kurie mūsų žurnalistų sąjungai parūpinti paragrafai esą "absurdiški, nedemokratiški" ir kludytų sąjungai, kaip reikia, veikti. Svarstant išėivio santykių su žmonėmis Lietuvoje galvosūki, nemaža mūsų žurnalistų pasirodė absurdiški ir nedemokratiški, todėl nestebėtina jei ši silpnė ir sąjungos įstatuose atsispindi. Juk sąjungoje nėra nė vieno senųjų Amerikos lietuvių žurnalistų...

● Lietuvių kalbą mokančio šveicariečio prof. Juozo Ereto paruošta seno Amerikos lietuvių, prof. K. Pakšto biografija, stiliumi siekia atspindėti Pakšto gyvumą, judrumą ir staigų veiklumą. Pakštas, tarp kitko, buvo ir "vienybinkas", nes ateitininkų kongresui Chicagoje 1954 m. pareiškė: "Reikia ryškiai vaizduotis savo tautinį idealą ir karštai jį siekti. Tada peštyneš nebus laiko. Nevalia iš laivó išmesti nei vieno lietuvió. Mūsų per maža. Reikia ragus atsukti į išorę, priešams, o ne į vidų saviems."

● Iš šeštosios kelionės į Lietuvą buvusi Vienybės redaktorė, S. Narikėliūnaitė, tarp kitko, parsivežė ispūdžių apie "dolerinę", krautuve Vilniuje. Sako, Amerikos doleriais čia galima pirkti prekių, pigiau negu Amerikoje. Pavyzdžiui, cigarečių pakelis 20 centų, degtinės bonka - \$4 ir t.t.

● Gedimino kalno papėdėje, Vilniuje atidarytas Lietuvos istorijos - etnografijos muziejus, archeologiniais radiniais pavaizduoją Lietuvos gyventojų medžiaginę kultūrą nuo ankščiausių laikų. Seniausias radinys yra iš medžio nudrožta žmogaus statulėlė, rasta

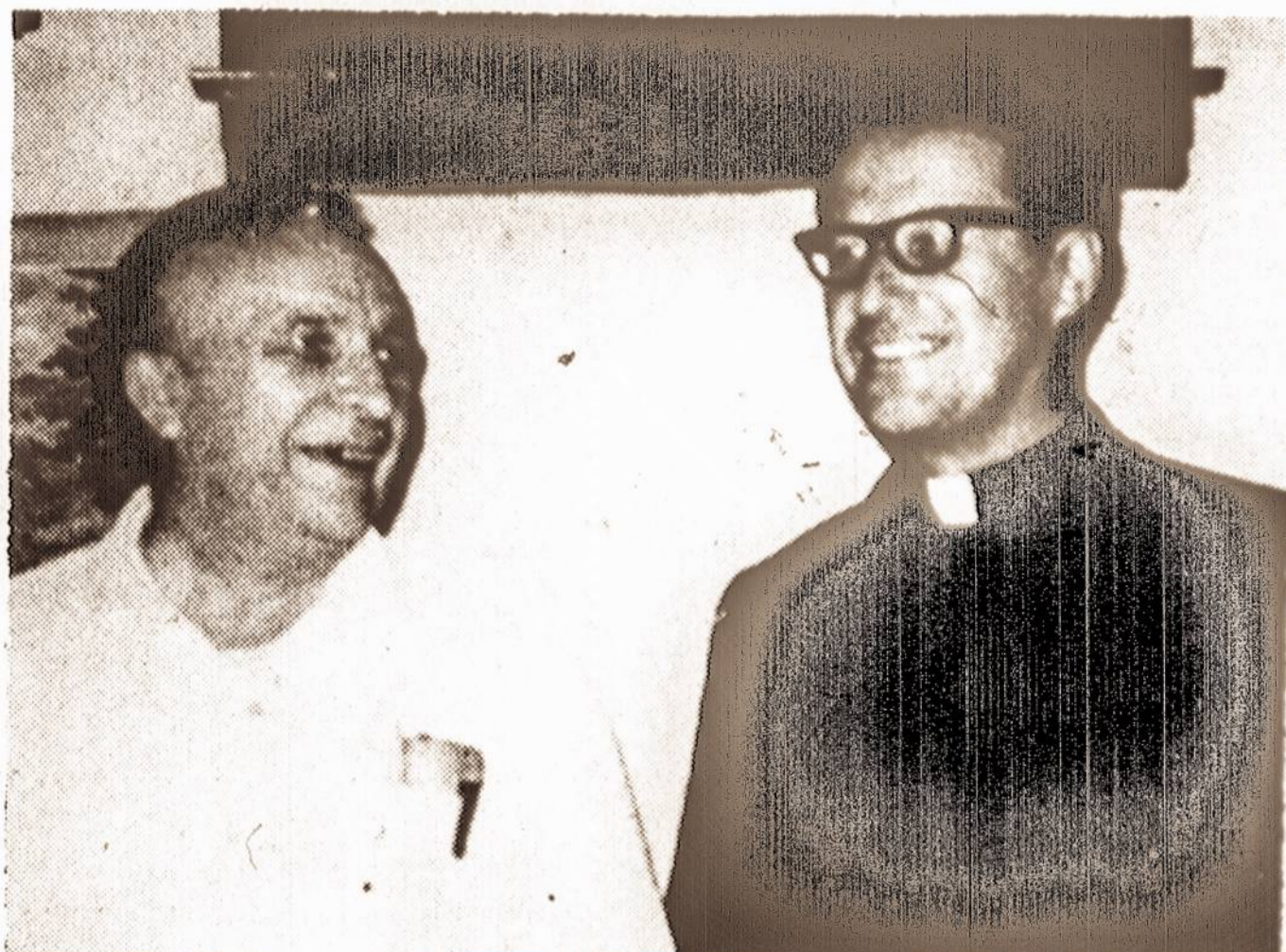
ties Sventosios upės. Sakoma, ji 4,000 metų senumo. Iš Taurapilio kapinių (ties Utena) iškasta ginklų iš 500 m. po Kr. amžiaus. Yra vienas kalavijas iš Varėnos kapinių, sakoma, pagamintas 1300 m. po Kr.

● "Visų mūsų pareiga padėti Lietuvai, Latvijai, Estijai ir kitiems pavergtiems kraštams nusikratyti komunistų jungo. Rezoliucijoms remti komiteto pasirinktas kelias kovai dėl Pabaltijo kraštų pilnos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo yra pagirtinas, ir aš tame jūsų darbe pilnai talkinsiu", pareiškė dr. Richard L. Walker, South Carolina universiteto politinių mokslų profesorius ir to universiteto tarptautinių studijų instituto vedėjas, įsijungdamas į Rezoliucijoms remti komitetą.

● Nemūnas prasideda Gudijoje, 45 km nuo Minsko, netoli Verchnio-mano kaimo. Iš to daroma išvada, kad ten kadaise gyventa lietuvių, kurie Nemunui davė savo kalbos vardą.

● Į Nemuną įteka nemaža upių. Jų tarpe: Loša, Usa, Berezina, Nevežis, Sventoji, Neris, Sešupė ir Dubysa. Į Baltijos jūrą Nemūnas liejasi ištakais: Linkūnė, Skirvytė, Šnekė, Medlaunknė, Akelis, Gilija, Rusnė, Šalteikė, Varžė, Algė, Agnė, Tovė ir Paitė - visi įdomūs ir gražūs pavadinimai.

● Chicago's dienraštis Vilnis skaitytojų prašo sukelti aukų \$15,000 toliau Vilniai leisti. Be abeje, kaip visuomet, tą sumą skaitytojai sukels, Šiuo atveju, tiek Vilnies, tiek Laisvės skaitytojai savo spaudą nuoširdžiai remia.



Kun. Pijus Čičauskas, Jonavos parapijós klebonas, viešėdamas Amerikoje buvo užėjes aplankyti savo pažistamo iš Lietuvos. Vienybės bendradarbio Juozo Kreivėno. Nuotraukoje svečias (dešinėje) turi daug ka papasakoti savo senam prieteliui Kreivėnui. E. Šulaičio nuotr.

● Mūsų tautinių šokių menas jau tiek pažengė nuo Miko Petrausko laikų (1905-1908), kada jis mus mokė Sėjau rūtą, klumpakojį ir žilvytį su mikita, kad kanadiečių garsėjanti Gintaro grupė, Lietuvių fronto bičiulių suruoštoje 11-toje Lietuviškųjų studijų savaitėje Vokietijoje, pašoko: kepurinė, pasitupkę, tabalą, subatėlę, gyvatarą, suk-suk ratelį, landytinę, mikitienę, pakeltkoją, sadutę, jonkelį ir aštuonytį.

● Morkus Šimkus, rašąs Baltimorės lietuvių kolonijos istoriją, pagal kurią pirmuoju į Baltimorę atvykusiu lietuviu skaitomas ateivis, atvykęs 1885 metais - prieš Vienybės pirmojo numerio pasirodymą Plymouth, Pa.

● Kauno Elektros gamyklos produkcija iškeliavo į 25-ąją užsienio valstybę: Danijai pasiųstų elektros varikliai, pramonei ir žemės ūkiui.

● Įmonės produkciją prilygstančią pasauliniams standartams, perka tokios šalys, kaip Vokietija, Anglija, Japonija, Prancūzija, Italija, Belgija.

● Chicago's lenkų dienraštis Dziennik Związkowy skelbia, kad Vilniuje iš šimto gyventojų dabar yra 43 lietuviai, 25 rusai, 18 lenkų, 14 kitų tautybių. Viso lenkų gyvena apie 70,000. Per du metus skaičius nukritęs dviem nuošimčiais. Laikraštis aiškina, kad lenkų tėvų vaikai dabar sakosi esą lietuviai.

## mes

Tęsinys iš 2 psl.

Būtų naudinga, jei senųjų Amerikos lietuvių tradicijom reformuotis pasikėlė naujieji pavyzdžiu imtų poetą Juozą Tysliavą, kuris Vienybei pramynęs naują kelią, vistiek ją palaikė ištikima Basanavičiaus tautinės vienybės ir Kudirkos plataus visuomenio darbo dvasiai, padarydamas ją, kaip naujasis Kanados Nepr. Lietuvos redaktorius sako: "populiariausiu Amerikos lietuvių laikraščiu."

Naujais keliais įstoję eiti į senųjų Amerikos lietuvių tradicijas naujieji, neabejojamai, taip pat pasidarytų Amerikos lietuvių istorijoje "populiariausiais."

\* \* \* \*

Žodžius "patriotizmas" ir "nacionalizmas" versti į lietuvių kalbą gal būtų tiksliausia - "tėvynės meilė" ir "tautininkškas". Abu žodžiai, ir lietuviuose ir kitose tautose, prasme neprilygsta, nes tėvynę galima mylėti ir nebūti tautininku, o galima būti tautininku - ir tėvynės nemylėti.

Tėvynės Mylėtojų draugiją Illinois valstybėje įregistruodami, Chicago's lietuviai jos vardą angliškai tiksliai išvertė Lithuanian Patriots Association.

Iš kitos pusės, Tautinė Sandara, save angliškai vadina Lithuanian National League.

Ablejų organizacijų nariai yra tėvynės mylėtojai, nors vienu metu sandariečiai sunėrė rankas su anais laikais tėvynės "nemylinčiais" bolševikais, Smetonos vyriausybei griauti.

## Iš Vienybės puslapių nuo 1886

### 1896 METAI

LAPKRIČIO 23 D. Waterbury, Conn. nuostojo ėjęs "Rytas", kun. Žebrio organas su 46 nr. Žada leisti naują leidinį "Bažnyčios Tarna".

Plymouth'e susiorganizavo pirmoji Amerikos Lietuvaičių Draugija.

Per ištisus metus buvo renkamos aukos sergantį dr. V. Kudirką sušelpiti.

### 1899 METAI

SAUSIO 18 D. pranešama, kad Chicagoje išėjo naujas kun. Kriaučiūno leidžiamas savaitinis laikraštis "Katalikas".

Suskaitoma, kad Amerikoje esama 12 lietuviškų laikraščių: savaitiniai - Vienybė Lietuvninkų, Lietuva, Garsas, N. Draugija, Linksma Valanda, Viltis (tik ką pradėta leisti Shenandoah, Pa. Stagaro, Katalikas; du kart į savaitę - Saulė; mėnšiniai - Tarnas Bažnyčios, Tėvynė; kas du mėnesiai - Blaivybės Laiškas; kas trys mėnesiai - Dirva.

SAUSIO 25 D. dr. J. Šliupas viešai pakviečia visus lietuvių socialistus susivienyti į centrą.

VASARIO 1 D. kun. Žilinskas pataria lietuviams "vienytis į tris pulkus: katalikų bedievių ir protestonų", kad išvengtų lietuvių nesantaikos ir "vaidų".

KOVO 29 D. pradėta rinkti aukos dviem reikalams: Paryžiaus Parodai, vykstančiai nuo gegužės 1, 1900, lietuvių skyriui, ir kankiniams.

BALANDŽIO 19 D. Chicagoje pasibaigė pagarsėjusi byla kun. M. Kriaučiūno prieš laikraščio Lietuva leidėją A. Čičauską ir redaktorių Šerą Adomaitį. Pralaimėjo kun. Kriaučiūnas. Byla kainavusi virš \$10,000. Visuomenė pradėjo rinkti aukas Čičauską sušelpiti.

GEGUŽĖS 24 D. savaitinis laikraštis Nauja Draugija užbaigė gyvenimą su 19 nr.

LIEPČIO 1 D. skelbiama, kad pereitais metais į Ameriką atvyko 5291 vyrų, 1567 moterų - viso 6858.

RUGPIŪČIO 2 d. per laikraščius užbaigta rinkti Paryžiaus Parodai komitetą, su pirmininku kun. J. Žilinsku, išdinininku J. J. Paukščiu.

RUGSĖJO 7 D. skelbiama, kad kun. Burbos paminklui surinkta \$400. Statys Plymouth, Pa. kapinėse.

RUGSĖJO 27 D. susiorganizavo mokslėtvų šelpimui draugija "Lietuviškoji Motinėle" (paskui į vienų kunigų rankas patekusi).

SPALIO 3 D. Waterbury įvyko SLA 14-tas seimas. Valdybon išrinkta: prez. kun. A. Kaupas, sekr. T. Asramsas, išd. Ch. Radzevičius.

## LIETUVIAI PASAULYJE



ARGENTINCS LIETUVIŲ BALSO keliaujantis korespondentas jūrininkas Jurgis Puškorius ir Jonas A. Skirius iš Kalifornijos susitiko Buenos Aires mieste. A. L. Balso leidyklos sėklyčioje juos pavaišino Ona Čžinskienė, A. L. Balso leidėjo žmona. Jonas A. Skirius baigęs Harvardo universitetą keliavo po Pietų Ameriką rinkdamas medžiagą savo studijom ispanų kalbai ir Lotynų Amerikos istorijai. Jurgis Puškorius virš 20 metų po pora kartų į metus aplanko Argentinoje, gyvenančius draugus ir savo laikraštį.

P. Čžinsko nuotrauka

MONTREALIEČIAI ruošiasi iš anksto. Vasario 16 minėjimą 1972 m. numatyta ruošti sekmadienį, vasario 20 d., Plateau salėje, kurioje minėjimas vyko praeitais metais.

KANADOJE, KINGSTON ir MONTREAL tarnybos reikalais lankėsi Kanados kariuomenės majoras R. V. Paukštaitis. Ta proga jis lankėsi ir pas savo tėvus La Salle, Montrealyje.

Maj. R. V. Paukštaitis tarnauja kariuomenės apmokymo štabe Winnipeg, Manitoba.

M. K. ČIURLONIO dailės muziejuje Kaune vyksta nuolatinė dailininko skulptoriaus Petro Rimšos, mirusio 1961 m., kūrybos paroda. Išstatyta daugiau 70 darbų.

BOSTONO centralinis knygynas nufilmavo laikraščio Keleivio komplektus nuo 1905 metų ir filmas padėjo centre ir So. Bostono skyriuje. Vienybės komplektai buvo pirmiausi Amerikos lietuvių spaudos nufilmuoti Amerikos knygyno Juos nufilmavo New Yorko didysis viešasis Astor knygynas. Filmas laikomas čia ir Amerikos Kongreso bibliotekoje.

ANTANAS DAMBRAUSKAS iš lotynų į lietuvių kalbą išvertė Vergilijaus Bulokas - Georgikas, 180 pusl. Knyga išleista Vilniuje.

FLORIDOS SLA KUOPOS jau pradeda tartis kaip geriausiai sutikti 1972 m. SLA Seimo delegatus Miami, Floridoje.

**CARPENTER**

**CABINET MAKER**

**CUSTOM BUILT**

**CABINETS**

- BOOKCASES
- ANTIQUE REPAIRING

**FORMICA WORK SPECIALISTS**

**AUGUST VILENIŠKIS**

119-20 JAMAICA AVENUE  
RICHMOND HILL, N. Y.

VIRGINIA 7-5760

## LIBERTY FEDERAL KAPITALAS AUGA

Charles S. Cheleden, Liberty Federal Savings and Loan Association Direktorių Tarybos pirmininkas ir vykdomasis pareigūnas praneša, kad šių metų birželio mėn. 30 d. Liberty Įstaiga kapitalas išaugo iki \$101,777,215.00. Tai nauja rekordine suma, be to kapitalas nuo sausio mėn. 1 dienos padidėjo virš \$6,000,000.00.

Per pastaruosius šešius mėnesius taupytojų sąskaitos padidėjo virš \$7,000,000; taip pat ir paskolos ant namų išaugo daugiau kaip \$7,000,000 sumoje.

Liberty Federal, vienintelė Amerikos lietuvių taupymo bendrovė šioje apylinkėje, sėkmingai veikia jau 70 metus - aptarnaudama Philadelphia ir jos apylinkių lietuvius ir kitus taupytojus ir skolintojus.

Kaip žinoma, taupytojo sąskaita yra apdrausta iki \$20,000 - Federal Savings and Loan Insurance Korporacijos. Liberty moka 5% už sutaupas indelių knygutėje. Už sertifikatus (taupymo lankštus) už nemažesnę sumą kaip \$5,000 nuo dviejų iki 5 metų - mokama 6% dividendų į metus. Dividendai apskaičiuojami kasdien ir yra apmokami kas tris mėnesius.

Ch. Cheleden kviečia visus prie progos aplankyti centrinę įstaigą kuri yra Philadelphia miesto centre, Broad and Race Street, ir tris skyrius kurie randas šlaures miesto dalyje.

Liberty Federal skyrių adresai Philadelphiaje: Stenton & Duval (Mount Airy rajone); 1625 Wadsworth (Cedarbrook rajone); 128 W. Chelton (Germantown rajone)..

## 100,000,000 THANKS TO OUR MEMBERS- FRIENDS AND NEIGHBORS FOR LIBERTY'S PROGRESS

Assets	\$101,777,215.
Savings	89,301,747.
Mortgage Loans	86,270,441.
Reserves	9,154,456.

### SAFE AND SOUND

Have you noticed our RESERVES?

Liberty's over 10% ratio of RESERVES to SAVINGS is another reliable gauge of SAFETY and STRENGTH. This RESERVE RATIO is considered among the highest and best in the area.

**SAFE... Members' accounts are insured by the FSLIC**

**WE INVITE YOU TO OPEN YOUR ACCOUNT NOW**

**5%** per year from day of deposit to day of withdrawal. Dividends payable quarterly. Your savings are always available and Insured.

**6%** per year Savings Certificates Guaranteed 2 to 5 years. Dividends can be mailed monthly, quarterly, semi-annually, or as you wish.

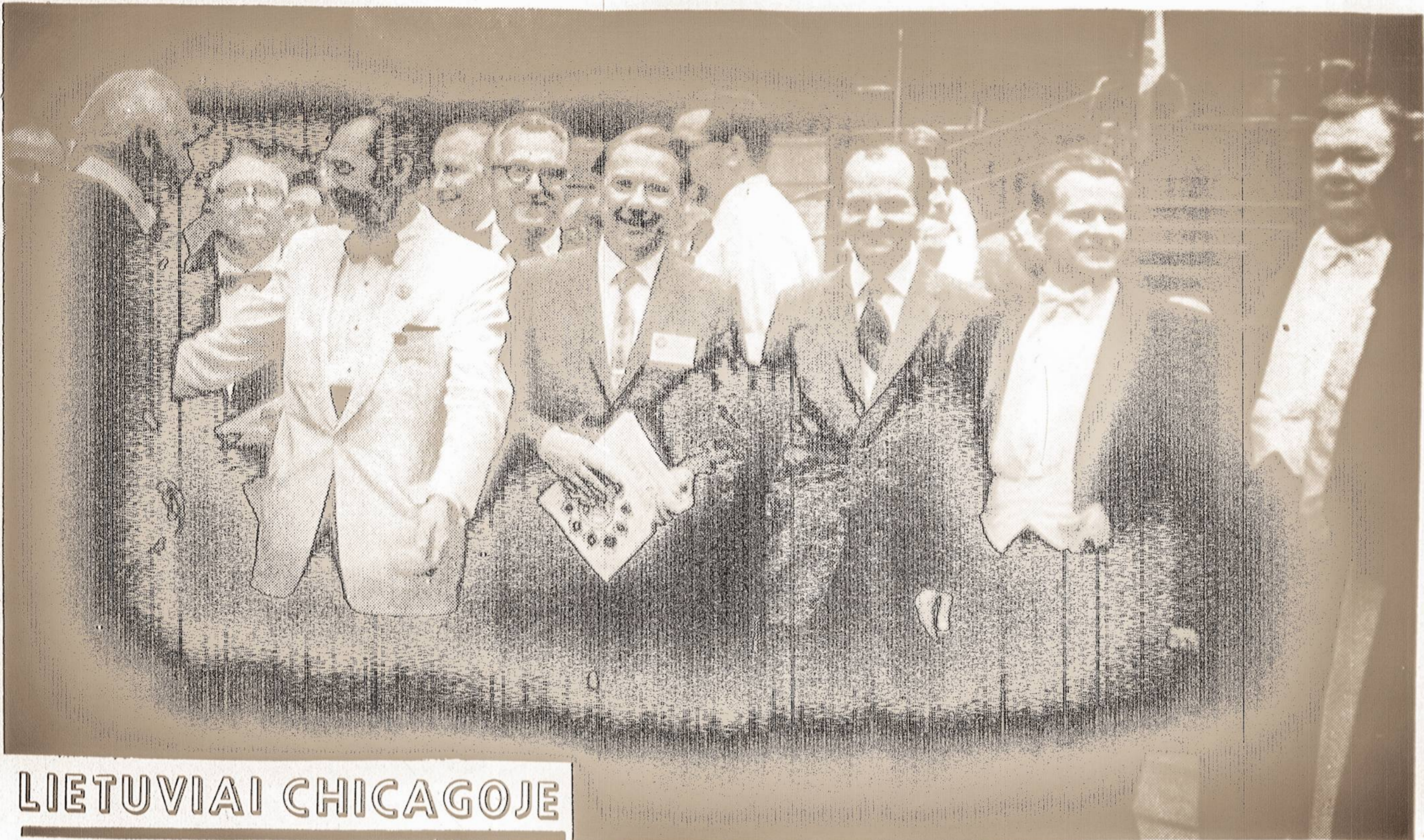
**SPECIAL - AS AN INCENTIVE to start saving now, we offer valuable appreciation gifts on new accounts.**



# Liberty Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

Center City 202 N. BROAD LO 7-1480	Mt. Airy STENTON & DUVAL LI 8-3900	Cedarbrook 1625 WADSWORTH CH 8-5300	Germantown 128 W. CHELTON VI 3-4100
--	--	---	---



## LIETUVIAI CHICAGOJE

### Lietuvių Tautinio namo atidarymas

Naujojo Lietuvių Tautinių Namų pastato, 6422 So. Kedzie Ave. Chicagoje, pertvarkymas vyksta sklandžiai ir į pabaigą. Pertvarkymą suplanavo ir prižiūri: Inž. Jonas Jurkūnas - pirmininkas, V. Pešckas, N. Juškus ir C. Modestas - nariai.

Patalpų atidarymas numatoma spalio 9 d. Visuomenės domėjimasis būsimomis patalpomis nemazas. Turima per dešimt užsakymų įvairiems subuvimams salę nuomoti. Nuomos sąlygos svarstomos komisijoje, kuriai pirmininkauja Mikas Rėklaitis, L. T. N. direktorių tarybos pirmininkas.

Reikia dar supirkti reikiamą inventorių ir virtuvės darbo priemones. Turima eilės firmų pasiūlymai, tačiau jų svarstymas delslamas, nes atokojama kapitalo.

Lietuvių Tautiniams Namams lėšų telkimo komitetas, vadovaujamas dr. S. Biežio, kviečia Chicagoje lietuvius paremti LTN pastangas.

DR. PETRAS DAUŽVARDIS, Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje sunkiai susirgęs. S. Lozoraitis, Lietuvos Diplomatinijos šefas Romoje, prašo dr. Daužvardį likti pareigose. Dr. Daužvardis ir ponis neseniai pergyveno didelį smūgį, kai tragiškai lėktuvo nelaimėje žuvo jų sūnus.

LEONARD C. SIMUČIO parašyta knyga "Amerikos Lietuvių Taryba jau atspausdinta ir atgabenta į ALT įstaigą. Norintieji knygą įsigyti ar ją platinti prašomi kreiptis adresu: ALT centro valdyba, 2606 West 63rd St., Chicago, Illinois 60629.

DAIŲ ŠVENTĖJE CHICAGOJE dalis dirigentų su muzikinės komisijos pirmininku Petru Armonu. Iš kairės į dešinę chicagiečiai: Faustas Strolia ir P. Armonas, newyorkiečiai: M. Liuberskis iš Brooklyno ir M. Cibas iš Great Neck, L. I., J. Beinoris iš New Britain, Conn., chicagietis Antanas Skridulis su programa rankoje, clevelandietis Pranas Ambrozaitis, detroitietis St. Šližys, brooklynietis Algirdas Kačanauskas.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

### ISPŪDŽIAI IŠ TEVŲ ŽEMES

Chicagietis Stasys Jokubka, kuris yra Vilnius redaktorius praleidęs Lietuvoje tris mėnesius, pasirodė su savo įspūdžių iš to vizito knyga - "Tėvų žemė". Tai stambokas (280 pusl.) leidinys, gausiai iliustruotas.

Kadangi tai antroji jo viešnagė Lietuvoje (pirmą kartą jis ten buvo nuvykęs 1959 m.), tai Jokubka vietomis palygina abiejų kartų vaizdus ir juos analizuoja. Autorius naudoja vaizdingą kalbą, vietomis įdeda senovišku žodžių, kurie dabartinėje kalboje nenaudojami, kas įspūdiams priduoja autentiškumo ir įdomumo, žinant, kad knygą skaitys daugumoje senos kartos žmonės.

S. Jokubka čia ne tik aprašinėja savo įspūdžius, bet taip pat bando polemizuoti su Naujienų ir kitos "atžagareiviškos" spaudos korespondentais, kurie dabartinę Lietuvą tik juodomis spalvomis piešia. Tačiau čia nuo jų nedaug skiriasi ir pats Jokubka, kuris savo kelionėje tik šviesius vaizdus tematė. Žinoma, tai galima suprasti, nes geras sve-

čias apie savo šeiminius, kurie pas save net 3 mėnesius laikė, nelabai drįsta blogesni žodį ištarti.

Tačiau Jokubka rašo, galima manyti, yra tiesa. Gausūs faktai, statistiniai duomenys, įvairūs vaizdai nėra iš piršto išlaužti, tačiau, kad galėtumei išsamiau susipažinti su Lietuvos gyvenimu, aišku reikia turėti ir kitą "medalio pusę".

Knyga padalinta į 7 skyrius. Joje jis paliečia daug dalykų. Vaizduoja įspūdius Vilniuje, Palangoje, Klaipėdoje, Pirčiupyje, Anykščiuose, Panevėžyje, Šiauliuose, Kaune, kaime ir kitur. Aprašo net susitikimus su dvasininkais, kiek plačiau viešėjima pas kun. J. Zemaitį.

"Tėvų žemė" išleista Chicagoje, 1971 m. Nė kaina, ne leidėjai nepažymėti. Atrodo, kad ją spausdino Vilnius dienraščio spaustuve Chicagoje. Knygą puošia dailus Lietuvos gamtos viršelis.

EDV. S.

## HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY - MUTUAL FUNDS - INSURANCE  
Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, apdraudos,

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiais kitais reikalais, -- kreipkitės į

**Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477**  
**87-09 Jamaica Avenue**

**Woodhaven, N. Y. 11421**

**BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMS Į VISAS PASAULIO VIETAS**

Atdara kasdien nuo 9 v.r. iki 9 v. vakaro



VYT. BELECKAS  
Savininkas

## WINTER GARDEN TAVERN, INC.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.  
(Ridgewood)

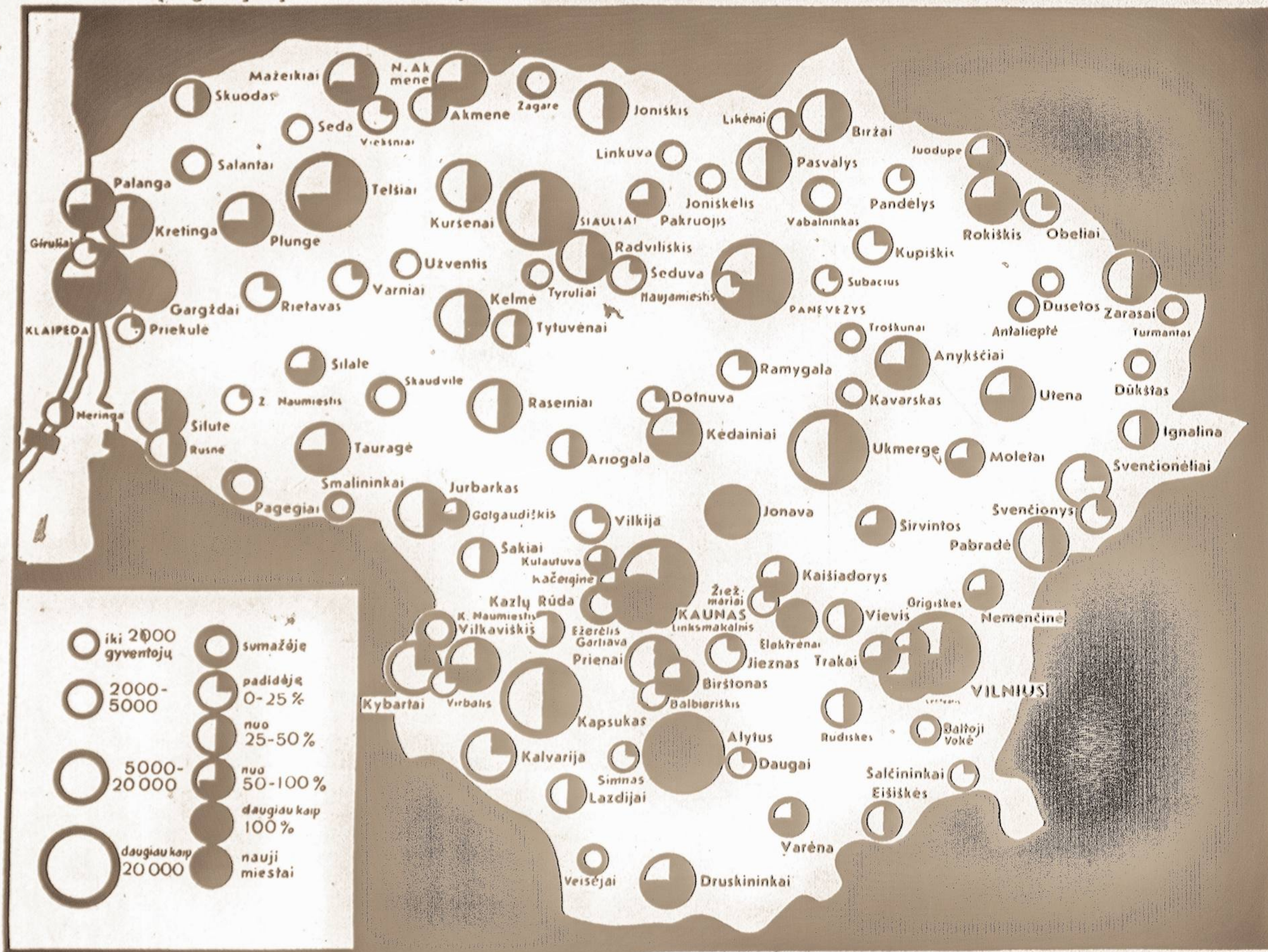
Tel. EVergreen 2-6440

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.



Lietuvos miestų augimo per pastaruosius 11 metų schema



## KELIONĖS PLEČIA AKIRATŲ

Vytautą Jakelaitį, Lietuvos Kultūros ministro pavaduotoją KORESPONDENTAS paklausė: Kokiais keliais, kokiomis formomis intensyviausiai bendraujama su užsienio kraštų kultūrinio gyvenimu!

V. JAKELAITIS atsakė: Vienas ryškiausių, pačių populiariausių bendravimo būdų - tai įvairios kelionės, viešnagės. Kasmet didelis būrys Lietuvos kultūros veikėjų išvyksta į užsienį. Siunčiam Lietuvos specialistus pasitobulinti, pasisemti patyrimo. Į gastroles važiuoja Lietuvos artistai, muzikai; chorai, ansambliai. Įvairiuose tarptautiniuose renginiuose dalyvauja kultūros darbuotojai, mepūinkai ir saviveiklos atstovai, specializuotos turistų grupės; jos ne tik įdomiai praleidžia laiką, bet ir žomisi viena kuria kultūrinio gyvenimo sritimi.

KORESPONDENTAS: O kokie svečiai iš užsienio ir kokiais tikslais lanko Lietuvos kultūros įstaigas!

V. JAKELAITIS: Daugiausia, susilaukiame menininkų, ku-



VYTAUTAS JAKELAITIS

rie atvyksta Lietuvoje koncertuoti, dalyvauti renginiuose. Tačiau nemaža yra ir tokių svečių, kurie domisi Lietuvos muziejais, bibliotekomis, teatrais ir pan. Kartais mes patys pasikviečiame specialistus iš užsienio. Kai kurios mūsų įstaigos su atitinkamomis kitų kraštų įstaigomis yra pasirašiusios tiesioginio bendradarbiavimo sutartis. Tokias konvencijas turi Operos ir baletu teatras su Rusės teatru Bulgarijoje. Akademiniis dramos teatras su Vokietijos teatru, Lietuvos filharmonija su Poznanės Lenkijoje filharmonija, Istorijos-etnografijos muziejus su Moravijos, Čekoslovakijoje, etnografijos muziejumi ir pan. Konvencijų nariai keičiasi savo specialistais, atlikėjais, kolektyvais. . .

KORESPONDENTAS: Į kokias išvykas šiuo laiku ruošiasi Lietuvos artistai, kolektyvai.

V. JAKELAITIS: Šiuo metu į didelę koncertinę kelionę po Čekoslovakiją išvykęs Lietuvos dainų ir šokių liaudies ansamblis su operos ir baletu teatro solistu Vaclovu Daunoru.

Vyrų choras Varpas ruošiasi į Angliją, į ten vyksiantį Lango leno chorinės muzikos festivalį.

Vaikų choras Ažuoliukas šią vasarą viešės Prancūzijoje, dalyvaus Sen-Sere mieste vykšančioje dvyliktoje tarptautinėje muzikinėje sesijoje. Ten kelių valstybių berniukų chorai su Lietuvos Ažuoliukais lietuviškai dainuos E. Balsio oratoriją Neliesskite mėlyno gaublio. Kiek vėliau koncertiniais maršrutais po Prancūziją keliaus ir Lietuvos ansamblis.

Neseniai iš Jugoslavijos grįžęs filharmonijos kamerinis orkestras ir simfoninis orkestras numatę dar pabūvoti Lenkijoje.

Styginis kvartetas aplankys Italiją, Kauno lėlių teatras - Vengriją.

Tai kolektyvai. O atskirus žmones sunku suminėti.

Vargonininkas L. Digrys tik ką grįžęs iš Bremeno 42-ojo Bacho festivalio, ruošiasi koncertams Vokietijoje. Operos ir baletu teatro solistas V. Noreika dainuos Čekoslovakijoje ir Romų-

nijoje, to paties teatro solistas V. Daunoras - Toulouse, Pietinėje Prancūzijoje arti Ispanijos.

Daug šokėjų dalyvaus tarptautiniuose pramoginių šokių konkursuose.

KORESPONDENTAS: Šiomet, kaip ir kitais metais, įvairius kraštus lankys ir daug kultūros įstaigų darbuotojų!

V. JAKELAITIS: Taip, tokių bus gana daug. Iš įdomesnių galėčiau paminėti mūsų bibliotekininkų L. Vladimirovo ir K. Sinkevičiaus kelionę į Liverpool, Angliją. Ten vyks tarptautinės bibliotekų federacijos 37-oji sesija, kurioje K. Sinkevičius skaitys pranešimą, o L. Vladimirovas pakviestas į komisiją.

Du žmonės vyks į Švediją tyrinėti ten esančių lietuviškų archyvų, pagrobtų šiaurės karo metu.

Į Austriją važiuoja bibliotekininkai J. Tornau ir J. Marcinkevičius.

Universiteto dėstytoja G. Raugotienė aplankys Beneluxo alstybes.

Vokietijoje pabūvos Dailės muziejaus darbuotojai, Lenkijoje - architektai. Kultūros veikėjai organizuota grupe keliaus po Jugoslaviją, dailininkų grupė išvyksta į Indiją, estetikos dėstytojai - į Cypress salą.

Tęsiama 7 psl.

# LIETUVOS LITERATŪRINIAI ĮVAIRUMAI

Edvardas Šulaitis

## PIRMOJI POEZIJOS KNYGA

Jeigu išseivijoje poetų debiutantų susilaukiame labai retai, tai jų tėvynėje kiekvienais metais pasirodo nevienas.

1971 m. viduryje iš spaudos išėjo jaunos poetės (gim. 1948 m. Alytaus rajone) Onės Baliūkonytės eilėraščių knyga. Autorė baigusi Vilniaus valstybinį un-tą, kur studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Dabar dirba Moksleivio redakcijoje. Pirmieji jos eilėraščiai spausdinti pradėjo rodytis 1965 m.

Čia paduodame jos poezijos pavyzdį iš rinkinio:

Ieškau tavęs.  
Šitaip naktį ieško šešėlio.  
O ant kelio  
Sidabrinės - vaikai - pasagos.

Auštant  
Paskutinis užgęsta langas.  
Ir per dangą  
Nurieda mėnulio akmuo.

Ieškau tavęs.  
Šitaip laikas laikrodžių ieško.  
Šitaip miškas  
Ieško medžių, seniai iškirštų.

## JUDITOS VAIČIŪNAITĖS POEZIJA

Neseniai išleista šeštoji Juditos Vaičiūnaitės poezijos knyga "Pasivaikščiojimas". Ji yra 4 spaudos lankų, išleista 10 tūkst. tiražu, kainuoja 45 kap.

Ryšium su knygos pasirodymu, Naujų Knygų biuletenis (1971 m. Nr. 3) išspausdino platų poetės pasisakymą, kurio dalį persispausdiname:

"Nenorėčiau sutikti su tais, kurie mano, kad poezija - jaunystės dovana. Rašytojas privalo išsaugoti širdies karštį, (imlumą, polekį. Nesiruošiu atsiveikinti su šiuo žanru iš principo, iš didžiulės meilės ir pagarbos pačiai poezijos esmei. Remtis tautosaka, istorija, tapyba ir muzika poezijoje jau tapo mada. Norėčiau atsikratyti literatūriškumo, sudaužyti savo pačios kaligrafiją, nebesislapstyti už garšų ir spalvų, nesikartoti blogąja šio žodžio prasme. Būtų gera įeiti į mokslo pasaulį, pažitūrėti į chemijos, fizikos, matematikos, astronomijos reiškinius poeto akimis. Norėčiau praplėsti ir pagilinti tai, kas man artima, nes negaliu pakelti bet kokio dirbtinumo. Jeigu pavyks rasti kažką nauja, kas bus būdinga tik man, - džiaugsiuos. Norėčiau parašyti knygą - kolažą, išdėstytą iš pulsuojančių gyvenimo gabalų, su visa mano laikmečio di-dybe ir tragika".

## IŠEIVIAI PERGALĖJE IR BARUOSE

Didieji Lietuvos kultūros ir literatūros žurnalai nemaža vietos skiria išseivijų kultūrinei veiklai atžymėti. Štai, Kultūros Barų 1971 m. Nr. 5 straipsnis apie chicagietį dailininką A. Valiešką, pailiuotą nuotraukomis, kurių viena net spalvota įklija. Tame pačiame numeryje supažindinama su pasižymėjusiu jaunu skulptoriumi, buvusiu chicagiečiu, dabar gyvenančiu Anglijoje - A. Brazdžiu. To paties žurnalo Nr. 6 Eduardas Balsys pristato chicagietį solistą Stasį Barą-Baranauską, pailiuotą nuotraukomis (vienoje jų - Baras matomas su kitais Chicago lietuvių operos kolektyvo nariais; Vazneliu, A. Braziu ir D. Stankaityte). Straipsnio autorius prisimena Baro jam pasakytus žodžius: "Norėčiau padainuoti gimtajame krašte". E. Balsys straipsnyje pastebi, jog Kompozitorių sąjungos kvietimas, kurį jis perdavė S. Barui, dar tebegalioja.

Kiekviename Kultūros Barų numeryje telpa plati išseivijų veiklos kultūrinė kronika su nuotraukomis. 1971 m. birželio mėn. numeryje rašoma apie dailės parodą, New Yorke, Komp. J. Žilvičių, sol. V. Verikailio 25 m.

## Statutas...

Tęsinys iš 1 psl.

straipsniai labai sutrumpinti, bet drauge išversti platūs Czackio komentarai, neatitinką dabartinių mokslo reikalavimų. Be to, 1909 m. lietuviškoji istorinė ir teisinė terminologija dar buvo nenusistojusi. Todėl šiandieną Statuto tyrinėtojams šliūpo vertimas nebūtų naudingas, ir Deveikės darbas užpildė susidariusią spragą.

(Šis tekstas beveik ištiesai pažodžiui yra paimtas iš kai kurių Statuto įžangos straipsnių.)

Leidėjai savo žodyje sumini asmenis paruošusius 1929 m. Lietuvos Statutą išleisti knygos forma.

Jonė Deveikė Navakienė, Statuto vertėja, 1932 m. baigė Vytauto Didžiojo Universiteto Teisų Fakultetą ir istorijos skyrių. Nuo 1932 - 39 m. daugiausia laiko praleido užsieniuose, ypač Prancūzijoje, studijuodama ir rinkdama archyvuose istorinę medžiagą. 1948 m. Paryžiaus universitete gavo teisų daktarės laipsnį. Didžiausias jos darbas yra Lietuvos Statuto išvertimas į lietuvių kalbą. Jonė Deveikė mirė 1965.11.26 Paryžiuje.

Aleksandras Plateris, Lietuvos Statuto knygos redaktorius,

muzikinės veiklos sukaktį, apie dailės parodas Chicagoje, apie rašytojo Stepono Zbarsko 60 m. amžiaus sukaktį. Čia telpa dvi S. Narkėliūnaitės nuotraukos. Tame pačiame numeryje įdomių atsiminimų iš lietuvių tautinių šokių istorijos pateikia dabar Australijoje gyvenanti šokių specialistė Marija Baronaitė-Greblinienė.

Pergalės žurnalo 1971 m. Nr. 5 skiriami beveik du puslapiai išseivijų kultūrai. Čia prisimenami gražūs artisto St. Pilkos atsiliepimai apie Lietuvos teatrinį gyvenimą, kurį jis patyrė viešėdamas tėvynėje. Cituojami Akiračiai, kur buvo paskelbtas pasikalbėjimas su St. Pilka. Taip pat tame pačiame numeryje yra rašoma apie poetą Alfonsą Nyka-Nyliūną (Čipkų).

Šio žurnalo 1971 m. Nr. 6 duodama žinių apie brolius Mekus, pasinaudojant New Yorke leidžiamo Šviesos žurnalo straipsniu. Taip pat rašoma apie kultūros rinkėją ir knygų leidėją Antaną Miluką, apie užsimotą leisti poezijos antologiją (rašoma: "suprantama, į ją pateks kūriniai tik tų autorių, kurie vienaip ar kitaip susiję su pokarinės, buržuazinės emigracijos veikla"). Be to, čia minima ir Australijoje gyvenanti Agnė Lukšytė-Grininė, kurios novelių rinkinys "Kalnų velnias" - neseniai išėjo iš spaudos.

1936 m. baigė Vytauto Didžiojo Universiteto Teisų Fakultetą. Tais pačiais metais buvo išrinktas teisės istorijos katedros asistentu ir tas pareigas ėjo iki 1941 m. 1949 m. atvyko į JAV. 1953 m. studijavo sociologiją Chicagos Universitete, gaudamas magistro laipsnį 1956 m., o doktoratą 1961 m. 1938 m. parašė "Teisinius Livonijos ir Kuršo santykius su Lietuva (XVI-XVIIIa.)" ir eilę monografių iš savo darbo srities.

Leidėjai dėkoja J. Deveikės Navakienės testamento vykdytojui Žibuntui Mikšui, be kurio pastangų ir iniciatyvos J. Deveikės Statuto vertimas nebūtų pasirodęs knygos forma. Leidėjai taip pat dėkoja Vytautui Sauliui už didelę talką knygą paruošiant ir išleidžiant, dr. Petriui Jonikui už lietuviškojo teksto kalbos peržiūrėjimą ir kitiem Fondobičiuliui, prisidėjusiem prie knygos išleidimo savo darbu ir patarimais.

Spaudos darbus atliko Morkūno spaustuvė, Litho Art Studio ir Progress Printing Co. Tiražas 600.

Statutas atspausstas ant gero popieriaus ryškiu šriftu. Po lietuviško teksto seka 1529 m. Lietuvos Statuto vertimo techninių terminų žodynėlis, bibliografija, vardynas ir dalykų rodyklė.

## Paskyrė Žemaites literatūrine premija

Rašytojos J. Žymantienės-Žemaitės gimimo metinių proga Lietuvos Rašytojų sąjungoje buvo įteikta literatūrinė premija už geriausią apsakymą kaimo tematika, kurią skiria Kelmės rajono Žemaitės kolūkis. Šeštoju Žemaitės premijos laureatu tapo prozininkas Juozas Aputis. Jam premija paskirta už apsakymą "Erčia, kur gavus vanduo", išspausdintą rinkinyje "Horizonte bėga šernai".

## Paryžiuje išleista rusų rasytoju antologija

Paryžiuje pasirodė nauja knyga "Littérature russe clandestine" antologija. Autoriai yra devyni rusų rašytojai, kurių darbai įvairiais keliais ir būdais pasiekė vakarus. Knygai įvadą parašė A. M. Jean - Francois Revel, kur paduodamas toks anketotas, paplitęs Maskvoje:

Vienas maskviškis aplanko savo draugus ir randa šeimos motiną, rašomąją mašinėlę perrašinėjančią L. Tolstojaus "Anną Kareniną".

- Kam šis darbas? - klausia svečias. - Juk "Anną Kareniną" galima rasti visuose knygynuose.

- Bet ką daryti, - atsako motina, - jei jaunimas neskaityto, kas atspausdinta. Kad paskaitytų "Anną Kareniną", reikia, kad knyga būtų mašinraštyje.

## Kelionės

Tęsinys iš 6 psl.

KORESPONDENTAS: Kokiose srityse ir su kuriomis šalimis bendradarbiavimą galėtumėt pavadinti ypač vaisingu?

V. JAKELAITIS: Labai artimai bendradarbiaujame su Lenkijos ir Čekoslovakijos architektūros paminklų restauravimo ir konservavimo specialistais. Iš to turime daug tiesioginės naudos. Su šiomis respublikomis, palaikome artimus ryšius ir įvairiose kitose kultūrinio darbo srityse. Bene daugiausia ir žmonių, Lietuvos ministerijos siunčiami, aplanko šias valstybes.

Šiomet Lenkiją aplankys apie 170 Lietuvos kultūros darbuotojų, Čekoslovakiją - apie 150. Prancūziją - apie 140 žmonių.

Šios viešnagės vienokiu ar kitokiu būdu atsispindi ir Lietuvos menininkų yra kviečiami arba siunčiami į užsienį dalyvauti įvairiuose konkursuose ir koncertuose.

Pracitais metais tuo tikslu užsienyje pabuvojo 64 mūsų atlikėjai, o šiais metais turėtų išvykti net 347 žmonės.

# THE ENGLISH VIENYBĖ

## SPEECH BY AUSRA ZERR AT LITHUANIAN DAY IN PENNSYLVANIA

Once again I am happy to join you here on "Lithuanian Day". This day has a great significance and has become a tradition to all of us who share the same heritage.

Some of us were born in Lithuania and others know of it as their ancestral homeland. We all feel and have the right to feel proud of a small nation that once, even after hundreds of years of oppression, gained its independence and whose flag waved with the rest of the League of Nations.

But the time of independence was all too short. The year 1940, when the red army occupied our homeland, marked the end of freedom.

Many years, too many years, have gone by since and still the communist oppression exists.

We, living here in the freedom of a democratic country, leading our own independent personal lives, have a tendency to forget the existing state of slavery in Lithuania.

Perhaps we even try to rationalize our apathy and claim that things have changed and that it can't be as bad as all that.

Then, as by the crash of thunder, we are awakened out of our hibernation by an event - a very tragic one. This event not only dispersed the apathy of Lithuanian Americans but also evoked anger and outrage throughout the free world.

The sad and tragic event occurred on Nov. 23rd, 1970 when one Lithuanian sailor, Simas Kudirka attempted to escape to freedom by jumping from a Soviet fishing vessel - "Soyetskaja Litva" onto the deck of a Coast Guard cutter - "Vigilant".

Then, and even now, it is hard to believe that he was handed back and was denied this freedom.

Sometimes it takes a tragedy to arouse us into action, to put aside our daily routines and join in the protest against oppression.

It is hard to fully realize that after so many years of suppression the flame of independence still burns in the hearts of many Lithuanians like Simas Kudirka. They hope and pray that one day soon the freedom that people in the free world enjoy will be theirs also.

We ask ourselves - how then can we, you and I, help our fellow Lithuanians behind the iron curtain? There are many answers and many ways of helping our Lithuanian brothers and sisters.

We have already demonstrated the fact that we are united in our desire to seek independence for Lithuania because we believe that each person has the right of self-determination.

We by our presence here today carry on the customs and traditions that we inherited from our forefathers and we in turn foster the spirit of respect and love for

our homeland to the next generation.

By doing this we not only show the free world that we are proud of our national heritage but also make certain that the attempts by the Soviet Union to annihilate the culture and heritage in Lithuania are diminished.

But sometimes even that is not enough.

Just last week excerpts from the trial of Simas Kudirka have become known through the efforts of the Lithuanian underground. He was sentenced to a 10 year prison term of hard labor and they are trying to declare him insane and force him into a mental institution. The doctors, however, refused to sign the certificate and have stated that he is mentally competent.

According to the Communist criminal code it is a crime, punishable by death, for anyone to attempt to leave the country.

I know, it is hard for us to believe that this can be happening in the 20th century.

There are some matters that we have no control over, but we can do something to make certain that another similar tragedy will not occur again.

President Nixon has expressed outrage and has promised to the people of the United States and the free world that steps will be taken to prevent another Simas Kudirka tragedy.

We must not give the impression to the public officials in Washington that all has been forgotten.

It is necessary for us to make certain that our senators and congressmen are made fully aware of our interest in this matter, so that they in turn, on our behalf, will voice their concern and apply pressure to the State Department to take appropriate steps to insure that in the future the forthcoming directives on how to deal with refugees seeking asylum are clear and precise. So that there is left no room for doubt, misunderstanding or misinterpretation on how to protect the individual's right - the freedom of choice.

Through the Lithuanian American Community of U. S. A., Inc. and its over 70 chapters we have been making the elected government officials aware of our concern that the State Department's directives lack the necessary concrete and specific procedure for handling possible defectors.

But that is not enough, all of us here - our relatives, our friends and neighbors - must try to influence our elected government officials, so that they will apply the pressure of their respective offices to the State Department, to insure that ALL State Department directives, dealing with the step by step procedure of handling individuals seeking asylum, will insure that a tragedy like Kudirka's will not occur again.

## Defector: 'I Didn't Betray My Homeland, Lithuania'

PARIS, Aug. 6—Simas Kudirka, the Lithuanian sailor who attempted unsuccessfully to obtain political asylum by jumping ship and boarding a U.S. Coast Guard vessel last fall, defied a Soviet court and made powerful appeals for Lithuanian independence before he was sentenced to ten years at forced labor last May.

A summary of Kudirka's trial, prepared by friends in the Soviet Union, reached the West this week. The document provides striking details on the Soviet aftermath of an incident which President Nixon branded as "outrageous."

Kudirka's trial took place last May 17-20 in Vilnius, before the Supreme Court of the Lithuanian Republic.

According to the document, the chairman of the court was named Nisiunas and the prosecutor was Petrauskas. The assigned defense lawyer was named Gavronskis, but Kudirka declined counsel.

Asked why, he said: "If Gavronskis is an honest man and defends me according to his conscience, then it can only do him harm but if he is dishonest and plays the role of a second prosecutor, as often happens in political trials in Lithuania, then I think that my case is already complex enough and one prosecutor is enough."

Asked whether he considered himself guilty, Kudirka answered: "I do not consider myself guilty since I did not betray my homeland, Lithuania. I do not consider Russia, called the Soviet Union today, as my homeland."

He said he had grown up in a very poor family, and was familiar with social injustice. In 1940, when the Red Army occupied Lithuania, Kudirka said, social injustice increased because national injustice was added to it.

He studied in Vilnius, finishing the 8th grade, and then decided to become a sailor.

"My grandfather was a sailor," the document quoted Kudirka as saying, "and I've been drawn to faraway countries. There was the wish to see the world. And besides, I thought that at sea I would forget the tragedy of my people."

### Sought Freedom

The chief judge then asked Kudirka: "You maintain that you wanted to find freedom in the U.S.A. which, in your view, doesn't exist in the Soviet Union. How do you explain that they turned you back?"

Kudirka replied, according to the document: "The ordinary Americans received me very well. Seeing that I was cold, they gave me warm clothing, while the Russian sailors afterwards beat me until I was unconscious, and they crippled my knee when I lay in prison for several months."

On May 18, during the cross examination of the witnesses, sailors acknowledged that they had beaten Kudirka, the document said.

The chairman asked a witness, who knew Kudirka well, why he had sought to flee the Soviet Union. When the witness answered that Kudirka was driven to it, the chairman immediately stopped him from continuing, the document said.

On May 19, the prosecutor made his final plea, expressing indignation with Kudirka's treachery. He demanded as punishment 15 years in a strict regime labor camp as well as the confiscation of all personal belongings.

Kudirka spoke in his own defense, citing Marx and Lenin to explain the difference between socialist theory and practice in Lithuania.

### Fate Decided

"From the standpoint of international law," the document quoted Kudirka as saying, "I am not a criminal. My decision to go abroad does not contradict the United Nations Declaration of Human Rights or even the Soviet Constitution."



SIMAS KUDIRKA  
... jailed for treason

Therefore I consider myself completely innocent. However, I know very well that my fate has already been decided by the security organs."

The document described how Senior Lieutenant Urbonas, director of the investigatory section Kismas, KGB Maj. Gen. Petkavichius and other secret police officials had tried to persuade Kudirka to condemn "bourgeois nationalism" in Lithuania and abroad, which had ideologically prepared his treachery, hinting at a lighter sentence if he cooperated.

"When I refused to fulfill the wishes of the state security organs, they threatened me with the death sentence. I believe that this promise will be fulfilled. I am a devout Catholic. Therefore, if the supreme court sentences me to death, I would request it to invite a priest to give the last rites of the Catholic Church," Kudirka was quoted as having said.

At this point the judge interrupted Kudirka and said: "I don't understand what you are talking about."

Kudirka: "I ask the supreme court not to persecute my mother, my wife and my children. I ask you not to harm them."

Chairman: "Your own conduct brings hardship to your family."

The judge read from a newspaper: "In the U.S., a committee has been created for aiding the Kudirka family." From another newspaper: "The U.S. intends to help the family of Kudirka, although many American families whose breadwinners have died in Vietnam are left to the mercy of fate."

Kudirka remarked: "Evidently this committee is in the hands of those who are on the side of peace."

### Ten Years

After a short consultation, the court pronounced the sentence: "Ten years in a strict regime camp with confiscation of personal property."

When he heard the sentence, Kudirka couldn't conceal his pleasure, the document said. He had thought he would be shot.

Soon after the trial, the document said, state security employees took from Kudirka's apartment a set of furniture, a rug and a radio set, amounting in value to some 700 rubles (\$770).

The compilers of the summary of Kudirka's trial conclude their report with the following postscript:

"To this day, Kudirka does not know that he had been living under the menace of internment in a psychiatric hospital. However, his relatives and acquaintances refused to yield to the threats of the Chekists (security police) and sign statements that he was psychologically abnormal. Doctors of the city of Vilnius, headed by the chief psychiatrist Gutman, also resisted Chekist pressure. They pronounced Simas Kudirka completely healthy."

Washington Post





Net dviem autobusais Brooklyno ir New Yorko lietuviai vyko į Lietuvų Dieną, įvykusį Lakewood Park, Pensylvanijoje, rugpjūčio 15 d. Šios ekskursijos organizatorius buvo Petras Lišauskas iš Maspetho. Tai buvo 57-oji Lietuvų Diena, sutraukianti tūkstančius žmonių. Rengė specialus Lietuvų Dienos Komitetas. Pelnas skiriamas Lietuviu Kankinių Koplyčiai.



Kai kurie Lietuviu Dienos dalyviai. Jų tarpe matomas rašytojas Liūdas Dovydenas, Aušra Zerr su vyru ir vaikais. Kitų pavardžių neteko patirti.



Organizatorius Petras Lišauskas

## Lietuvių Diena Pensylvanijoje



Šie muzikantai linksmino publiką.

JONO VALAIČIO NUOTRAUKOS



Kalba Aušra Zerr



# SPORTAS

## Edvardas Šulaitis

### AMERIKIEČIAI APIE LIETUVIUS LENGVAATLETUS

Praėjusiam numeryje jau buvome rašę apie Lietuvos lengvaatletų gerą pasirodymą Amerikoje. Šį kartą dar norime šiek tiek pridėti naujų žinių.

Mus pasiekė (skaitytojo E. Veleckio dėka) Track & Field News liepos mėn. numeris, kuriame plačiai rašoma apie Tarybų Sąjungos ir Amerikos sportininkų susitikimą. Čia pažymimos ir lietuvių pergalės ir talpinamos nuotraukos. Išskirtinai paminiamas R. Bitė, kuris pristatomas: "The blond Bitė is a Lithuanian skiing champion, but he aims now, he says, for the summer, not the winter Olympics".

Nuotraukoje matomas 3,000 m. su kliūtimis rungties laimėtojas R. Bitė šokantis per paskutinąją kliūtį pirmuoju. Taip pat dėta šuolio į aukštį dalyvių rezultatų lentelės nuotrauka, kurioje matome lietuvių šapką su 7'2" pasekme.

Idomu, kad šis amerikiečių laikraštis, plačiai aprašęs vyrų rungties laimėtojus, nė vienu žodžiu neužsiminė apie moterų susitikimus, kurie vyko tuo pačiu metu ir toje pačioje vietoje. Negi tas amerikiečių laikraštis, kuris net specialiai skirtas lengvajai atletikai, moteris nelaiko sportininkėmis? Ir kas gi sakė, kad nereikia "Women Liberation" judėjimo?

### LIETUVIAI ŽAIDĖ SOLDIERS FIELD

Pirmą kartą Chicagos lietuvių istorijoje vietos lietuvių futbolo komanda Lituania žaidė pagarsėjusiam Soldiers Field stadione. Jis naujai pertvarkytas ir juo naudosis Chicago Bears klubas. Šios istorinės rungtynės įvyko rugpjūčio 4 d. Mūsų šaliai rungtyniavo priešaismyje tarp tautinio susitikimo tarp Brazilijos Santos klubo ir Chicagos All-Stars rinktinės.

Lietuvių priešininku buvo Hansa-Fortuna United futbolininkai iš "major" diviziono. Nežiūrint, kad lietuviai pirmenybėse rungtyniavo žemesnėje divizionoje (I

div.), jie įstengė ne tik atsilaukyti, bet ir rungtynes laimėti! Vienintelį rungtynių įvartį pasiekė J. Ringus pirmojo kėlinio viduryje. 1:0 pasekmė išliko nepasikeitusi iki rungtynių pabaigos, nežiūrint, kad abi komandos turėjo nemažą progų įvarčiams pasiekti. Visą pirmąjį kėlinį lietuviai varžovus gerokai spaudė, tad laimėjimas buvo neatsitiktinis. Tačiau po pertraukos ilgesnį žaidimo tarpą dominavo vokiečiai ir keliais atvejais gerokai nugalėjo Lituania.

Šios rungtynės buvo pirmojo rato susitikimas dėl Illinois gubernatoriaus taurės. Miela, kad šią kliūtį Lituania peržengė nesuklupus.

Po lietuvių ir vokiečių rungtynių įvyko brazilų ir Chicagos rinktinės susitikimas, kuri stebėjo net apie 14 tūkst. žiūrovų (lietuviams žaidžiant jų buvo perpus mažiau). Čia ypatingai žiūrovus domino garbiausias pasaulyje futbolininkas juodukas Pelė, kuris yra taip pat didžiausią atlyginimą pasaulyje gaunantis sportininkas. Jis čia sukėlė toki susidomėjimą, kad jam pasirodžius stadijone šimtai žmonių įsiveržė į aikštę, prašydami autografų, fotografuodami, spausdami ranką ir pan. Šiose rungtynėse Pelė įmušė du įvarčius ir jo komanda lengvai laimėjo 5:1. Rungtynės, galima sakyti, vyko į vienus vartus.

Tarybų S-gos sporto penkiose varžybose lietuviai dalyvavo 24 sporto šakose. Lietuvai lengvojoje atletikoje davė 91.5 taškų.

### PATIKSLINIMAS

Vienybės Nr. 12 sporto skyriuje patalpintoje nuotraukoje, kurioje vaizduojami du futbolininkai, rašoma, kad tai Chicagos Lituankos futbolininkai, laimėję susitikimą su New Yorko Atletų žaidėjais. Tai tikrumoje abiejų komandų kapitonai (R. Galėnas - Chicagos ir P. Bagdžiūnas - New Yorko), ištisė vienas kitam ranką prieš pat rungtynes.

E. ŠULAITIS

## SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas



MŪSŲ SPECIALYBĖ LIETUVIŠKA DUONA, PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS.

43-04 Junction Blvd.  
Corona, Queens, N. Y. 11368

Tel. 779-5156

WHITE HORSE

## Tavern

BARAS IR RESTORANAS

Duodami polaidotuviniai pietos.

86-16 Jamaica Ave.  
WOODHAVEN, N. Y.  
Tel. Virginia 6-9519



PRANAS BRUČAS  
Savininkas

ĮVAIRIOMS ŠVENTĖMS  
PAPUOSŲ GAUSITE

## Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454; vakare: 738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

## DOVANOS ARTIMIESIEMS

PIGIAU! GERIAU! GREICIAU!

Nežiūrint tai, kad prekių kainos nuolat visur kyla, mūsų kainos iki galo metų lieka tos pačios.

Išnaudokite progą, pasiūsdami jau dabar dovanų savo artimiesiems į Lietuvą.

SIUNTINYS 1971 (3)

3¼ jardo puikios vilnonės angliškos medžiagos eilutei, 3 jarda vilnonės angliškos medžiagos apsiaustui, 1½ jardo crimplene medžiagos suknelei, 1 vyriškas arba moteriškas megztukas, vyriškos arba moteriškos kojinės, vilnonė gėlėta ar su ornamentais skarelė, 20 anglišku cigarečių, 1 sv. dėžė šokoladinių saldainių.

Įskaitant maito ir persiuntimo išlaidas, siuntinys kainuoja \$100.00

SIUNTINYS 1971 (4)

Itališkas nailoninis lietpaltis, gali būti vyriškas ar moteriškas, vilnonė angliška medžiaga eilutei, vilnonė medžiaga suknelei, medžiaga sijonui, 1 vyriški nailono išeginiai marškiniai, bliuzelė, silkinė skarelė, 1 sv. dėžė šokoladinių saldainių.

Siuntinio kaina \$90.00

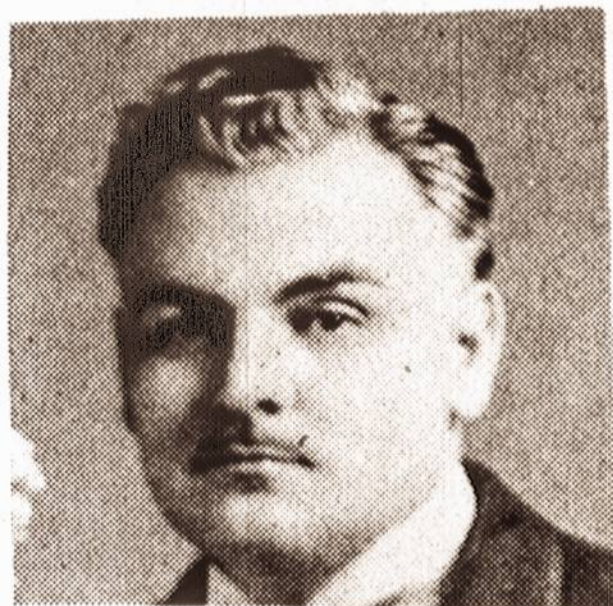
Taip pat dar galime pridėti prie šių ar kitų siuntinių be jokių papildomų persiuntimo išlaidų daiktų, kurių klientas pageidauja.

Šie yra labai vertingi ir reikalingi dalykai:

Nailoninio kailio viršus moteriškam apsiaustui £12.00, vilnonė gėlėta skarelė £1.75, vyriški ar moteriški nertiniai už £4.50 ar £6.00, nailono marškiniai £2.75, bliuzelė £3.00, nailono lietpalčiai £4.00, crimplene medžiaga suknelei £3.50, silkinės ar nailoninės skarelės po £1.00, ilgi vilnoniai šaliai po £4.00, kompletas moteriškų nailoninių apatinių £2.50 ir kt.

BALTIC STORES LTD.,  
(Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England  
Tel. 01 739 8734.



BRONIUS R. AMBROZE (Ambrozaitis), miręs Queens, N.Y. ligoninėje nuo širdies operacijos liepos 28 d. būdamas vos 59 metų amžiaus ir jo motina, mirusi prieš 3 metus Floridoje, sulaukusi 91 metų. Ji daug metų gyveno Brooklyne, bet dukroms Josefai Jalkovski Ballas ir Belle Hall persikėlus į Floridą ir ji ten nuvyko. Tai buvo kilni moteris ir pavyzdinga motina, apie kurią plačiau rašysime, kai tik daugiau žinių bus surinkta.

**MIRĖ ONA KAUNIENĖ  
VAIŠNORAITĖ**

Ona Kaunienė-Vaišnoraite, ilgokai sirgusi liepos 31 mirė Columbus ligoninėje. Palaidota rugpj. 3 Sv. Karolio kapinėse. Buvo gimusi 1893 m. Pilenių km., Tauragnų valsč., Utenos apskrity. Liko vyras Antanas, Brooklyne, duktė Danutė Jakienė su šeima, seserys - Emilija Vaišnoraite Brooklyne, ir Elžbieta Musteikienė su šeima Lietuvoje.

● Antanas-Petras Kvedaras rugpjūčio 7 d., mirė Detroit, Michigan sulaukęs 83 m. amžiaus. JAV gyveno 59 m. Palaidotas rugpj. 11 Mount Olive kapinėse. Ilgus metus buvo vargonininku ir choro vedėju. Buvo ir SLA 352 kuopos nariu.

● Lethbridge, Alta, rugpjūčio 14 d. mirė Ona Bružienė, 67 metų amžiaus. Paliko vyrą Juozą Bružą, dukterį Bronę, ir penkias seseris ir du brolius Lietuvoje.

● Kazys Pruncis mirė Lietuvoje, iš Hamilton, Ont., Kanadoj prieš 2 metus išvykęs apsigyvent Lietuvoje.

● Bronius Buišas, 67 m. teatroje mirė Lietuvoje. Dirbo Staulių, vėliau Kaimo ir Klaipėdos teatruose.

● Silvestras Zalpys mirė rugpj. 4 Chicagoje. Palaidotas Tautinėse lietuvių kapinėse. Liko žmona Marijona Galinskaitė, sūnūs Algirdas ir duktė Dalia.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

**REAL ESTATE & INSURANCE  
John Orman Agency**



GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių paraiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.  
Telefonas  
Virginia 6-1800

**L Aidotuvų Direktorai**

*Funeral Directors*

---

**JUOZAS KAVALIAUSKAS**  
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY  
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.  
Telefonas: DEWey 4-5136

---

**CHARLES J. ROMAN FUNERAL HOME**  
Wm. H. Beard, Supvr.  
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.  
Telefonas: POplar 5-4110

---

**STEPHEN AROMISKIS  
(ARMAKAUSKAS)**  
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.  
Koplyčia laidotuvėms. Tel. EVERgreen 7-4335

---


**M. P. BALLAS FUNERAL HOME**  
ALB. BALTRŪNAS-BALTON  
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.  
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

---

**JOSEPH GARSZVA**  
UNDERTAKER AND EMBALMER  
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.  
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211  
Telefonas: EVERgreen 8-9770

---

**Laidotuvų Direktorai išnuomoja  
Automobilius įvairiems reikalams**



**JUOZO BANDŽIUKO**  
THEATRE CAFE

Čia vaišinsiesi ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gėrimais — alumi, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

96 - 10 Jamaica Ave.  
Woodhaven, N. Y.  
Tel. 846 - 9884

Naujas Lietuvių Restoranas ir Baras  
**HAVEN RESTAURANT & BAR**  
su sale įvairioms pramogoms

94-25 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.  
(arti BMT Jamaica traukinio Woodhaven stoties)

Tel. 846-9271

Visi kviečiami atsilankyti, pasivaikšinti ir pasinaudoti jaukia sale

**VISADA BŪSITE PUIKIAI PAVAIŠINTI**

Savininkė MARIJA DIRŽIENĖ

# VIENYBĖ

MUZIKAS ANTANAS VISMINAS, buvęs Maspetho lietuvių par. vargonininkas, su žmona atostogauja pas sūnų, kuris dirba kaip miškininkas Albany, Oregon.

VYTAUTAS ČESNA liepos 31 išvyko į Pietų Ameriką atostogoms. Lankys Karibų salas, Venezuelą ir kitas vietoves. Atostogaus visą mėnesį.

JONAS ir ADOLFAS MEKAI (ir šio žmona, amerikietė Paola) lankė tarptautinę filmų parodą Maskvoje. Grįždami, užsuko į Vilnių, kur abu paskaitė savo literatūrinės kūrybos vilniečiams. Vagos leidykla ruošia Jono Meko poezijos rinkinį.

PULK. ADV. J. SLEPETYS su žmona Theodora atostogauja Prancūzijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje ir Belgijoje. Jų dukra Birutė ir žentas inž. A. Venskus gyvena Paryžiuje.

ROMAS KEZYS nuo rugsėjo pradžios pradėjo savarankų darbą, perėmęs keltionių biurą "The Traveler's Village", 2129 Knapp St., Brooklyne.

STEPAS ZOBARSKAS, Manyland Books leidyklos savininkas New Yorke išleidžia anglų kalba Jurgio Gliados parašytą knygą "Simas."

VIENYBĖS SODYBAI ir namui daug nuostolių padarė neseniai pražūsi "Dora" audra. Išvertė net tris didžiulius medžius, išlaužė šakas nuo kitų medžių. Nukentėjo ir stogas, taip pat ir apatinis aukštas (basement), kur įrengta foto laboratorija su brangiais aparatais. Esame labai dėkingi Mečislavui Razgaičiui, kuris tiek daug padėjo sodybą ir namą aptvarkyti, kad vėl galėtume Vienybę išleisti. Pakalnėje gyvenantieji nuo audros nukentėjo daug sunkiau.

## Lankosi kun. P. Čižauskas iš Jonavos

Kun. Pijus Čižauskas, 65 m. iš Lietuvos. Jonavos parapijos klebonas, rugpiūčio 10 dieną atskrido į Ameriką, važinėja po didesnes parapijas ir tariasi su lietuviams klebonais.

Pirmausia išsikalbėjo su New Yorke ir New Jersey valstijose esančių lietuvių parapijų klebonais. Vėliau nuskrido į Kaliforniją ir kalbėjosi su Los Angeles parapijos dvasiškiais.

Grįždamas sustojo Chicagoy ir apsigyveno pas Draugų leidžiančius marijonus. Apžiūrėjo Draugo spaustuve ir pasikalbėjo su redaktorais.

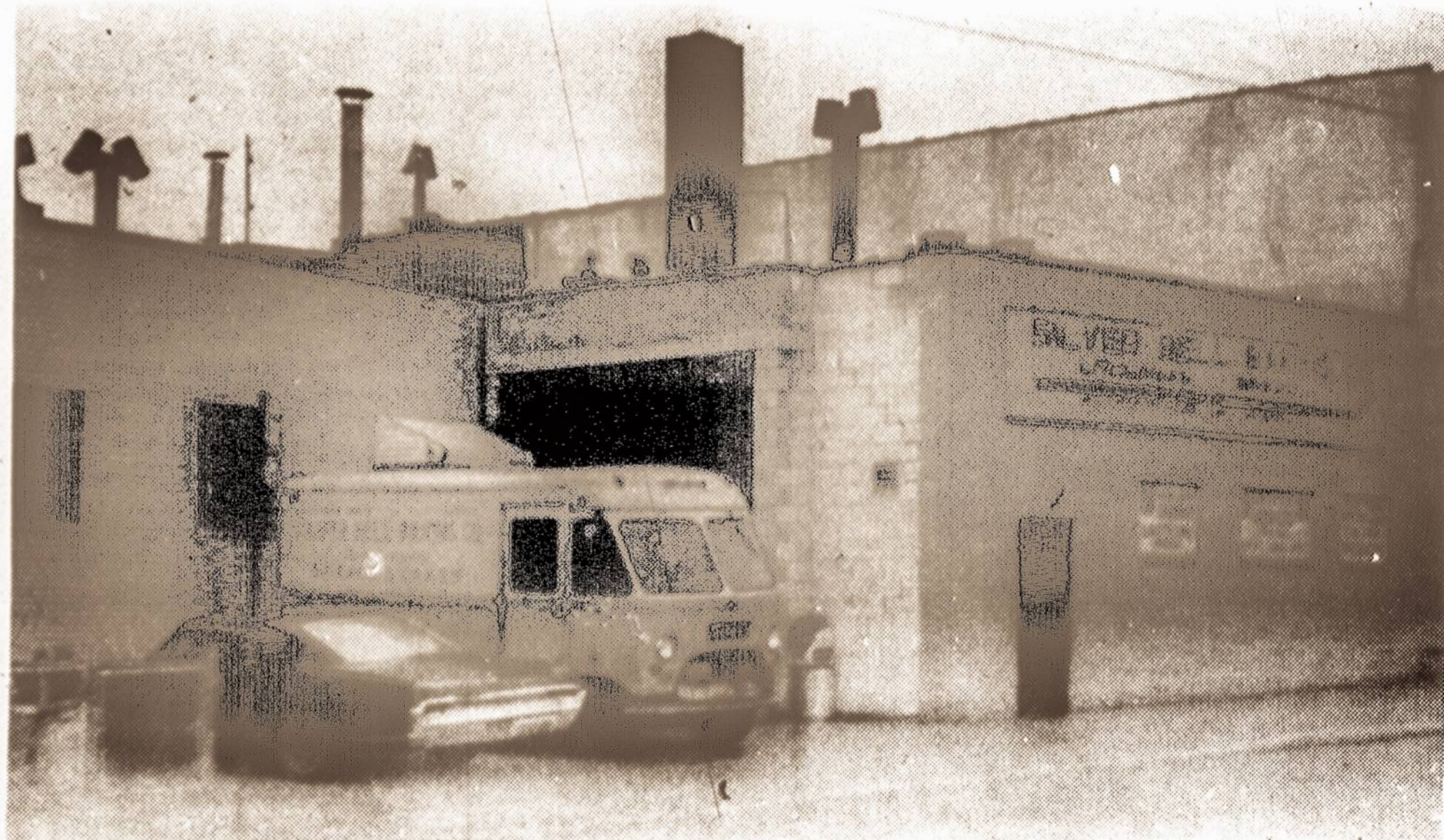
Kun. Čižauskas be teologijos mokslų, Romoje yra baigęs archeologijos mokslus.

Tai antrasis lietuvių kunigas, lankosi Amerikoje. Pirmas buvo kun. Lidys. Jis kelias savaites pavažinėjo po lietuvių kolonijas.

Kun. Čižauskas gavo leidimą būti Amerikoje tris mėnesius. Atrodo, kad jis aplankys galimai didesnę klebonų skaičių ir tarsis su jais įvairiais reikalais.



Neseniai įvykusio LDS 7 kp. pobūvio dalyviai A. Šmitienės sodyboje Richmond Hill iš kairės - pirmoje eilėje - Šateikienė, Jančius, Akeliene, F. Spūdis, Žaliaduonis, Adele Šmitienė, Bronė Spūdienė. Antroje eilėje - Zaveckas, Bartulienė, Maksimavičienė, Zaveckienė, Alesčikas, Dreserienė, E. Mikužiūtė, adv. S. Brodes. Trečioje eilėje Vosykiene, Kezienė, Pestininkienė, Ramančionis su žmona, Peppel, Mačys, Šateika, J. Kiznis. S. Narkėliūnaitės nuotr.



A. Radžiūno kepyklos Silver Bell Baking Co. naujos patalpos 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens. Jo kepama duona visų mėgiama, galima pirkti bevik visose valgių krautuvėse.

ALDONAI IR PETRUIALEKNAMS išvykstant į Lietuvą juos išlydėjo artimieji draugai New Yorke. Iš kairės Ventienė, Aldona Alekniene, Balūkiene ir Petras Alekna. Žemiau - Elena Feiferienė su drauge. Aleknai į Lietuvą išvyko kviečiami Kultūrinio Ryšių Draugijos Vilniuje. Jie ketina Lietuvoje paviešėti ilgesnį laiką.

Alekna, kurie anksčiau gyveno Brooklyne, prieš keletą metų persikėlė į Floridą. Jie yra ilgamečiai Vienybės skaitytojai ir prieš kelionę apsilankė Vienybėje.

1972 m. Vienybė numato organizuoti tris ekskursijas į Lietuvą per Afton Tours. Pirmoji būtų birželio mėn., antroji - liepos mėn., trečioji - rugpjūčio mėn.

ISNUOMOJAMAS patogus ir gražus vieta su privilegija naudotis virtuve ir šaldytuvu. Vyrai ar moteriai, arba ir vedusiai porai. II aukšte. Teirautis vakarais tarp 5-7 v. v. Kreiptis Mr. Jonas, 61-33 - 56th Avenue, Maspeth, New York. 11378

VIENYBĖ, 1971 m. rugsėjo 3 d.